

ДОНЕЦЬКИЙ АПЕЛЯЦІЙНИЙ СУД
м. Бахмут

А Н А Л І З

стану надання методичної допомоги місцевим судам, у тому числі з питань дотримання розумних строків при розгляді кримінальних проваджень /справ/ у першому півріччі 2021 року

2021 р.

Відповідно до вимог ст. 27 Закону України «Про судоустрій і статус суддів» апеляційний суд надає місцевим судам методичну допомогу в застосуванні законодавства.

Зборами суддів Апеляційного суду Донецької області від 12 травня 2015 року обрано голову суду, його заступників, секретарів судових палат, а також утворені судові палати у м. Артемівську та м. Маріуполі, визначено кількісні склади палат.

Постановою Верховної Ради України № 984-VIII від 04.02.2016 року про перейменування окремих населених пунктів та районів м. Артемівськ було перейменовано на м. Бахмут.

Відповідно до розпорядження голови Апеляційного суду Донецької області № 34 від 12.06.2017 року заступник голови суду здійснює контроль за організацією судовими палатами методичної допомоги в застосуванні законодавства місцевим судам Донецької області, які за територіальністю віднесені до компетенції відповідних судових палат.

З 26 травня 2015 року роботу апеляційного суду Донецької області, згідно розпорядження Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ №33/0/38-15 від 21.05.2015 року, відновлено у м. Бахмут.

Відповідно до Указу Президента України № 452/2017 від 29 грудня 2017 року Апеляційний суд Донецької області ліквідовано та утворено Донецький апеляційний суд в апеляційному окрузі, що включає Донецьку область, з місцезнаходженням у містах Бахмуті, Донецьку і Маріуполі.

До судової палати з розгляду кримінальних справ та справ про адміністративні правопорушення Донецького апеляційного суду в м. Бахмуті станом на 01.07.2021 року входить 8 суддів.

У 2016 році відповідно до Розпорядження від 30.06.2015 р. № 10 (зі змінами внесеними Розпорядженням від 28.01.2016 р. № 1) за частиною апеляційного суду у м. Бахмут були закріплені 14 місцевих судів:

- 1) Артемівський міськрайонний суд;
- 2) Держинський міський суд;
- 3) Димитровський міський суд;
- 4) Добропільський міськрайонний суд;
- 5) Дружківський міський суд;
- 6) Костянтинівський міськрайонний суд;
- 7) Краматорський міський суд;
- 8) Красноармійський міськрайонний суд;
- 9) Краснолиманський міський суд;
- 10) Мар'їнський районний суд;
- 11) Новогродівський міський суд;
- 12) Олександрівський районний суд;
- 13) Селидівський міський суд;
- 14) Слов'янський міськрайонний суд.

Розпорядженням в.о. голови Апеляційного суду Донецької області №6 від 03.05.2018 року, з 01 червня 2018 року підсудність справ Мар'їнського районного суду та Селидівського міського суду Донецької області визначено

Апеляційному суду Донецької області в м.Маріуполь. Зазначені суди закріплено за частиною Апеляційного суду Донецької області в м.Маріуполь.

Розпорядженням секретаря судової палати з розгляду кримінальних справ затверджено список суддів-кураторів, які закріплені за місцевими судами Донецької області, що обслуговуються Донецьким апеляційним судом в м.Бахмут.

- 1) Артемівський міськрайонний суд – Круподеря Д.О.;
- 2) Дзержинський міський суд – Залізник Р.М.;
- 3) Димитровський міський суд – Ковалюмнус Е.Л.;
- 4) Добропільський міськрайонний суд – Шигірт Ф.С.;
- 5) Дружківський міський суд – Залізник Р.М.;
- 6) Костянтинівський міськрайонний суд – Акуленко В.В.;
- 7) Краматорський міський суд – Савкова С.В.;
- 8) Красноармійський міськрайонний суд – Шигірт Ф.С.;
- 9) Краснолиманський міський суд – Смірнова В.В.;
- 10) Новогродівський міський суд – Ковалюмнус Е.Л.;
- 11) Олександрівський районний суд – Акуленко В.В.;
- 12) Слов'янський міськрайонний суд – Стародуб О.Г.

За підсумками проведеної Донецьким апеляційним судом систематичної організаційної роботи та роботи по наданню методичної допомоги місцевим судам, головами та суддями місцевих судів відмічається тенденція до зменшення кількості залишку: кримінальних справ та проваджень усього; кримінальних справ і проваджень, які не розглядаються судами понад 6 місяців і більш тривалі строки, в тому числі особи, по яких утримуються під вартою.

За статистичними даними у першому півріччі 2021 року у вказані місцеві суди Донецької області, надійшло:

2260 кримінальних справ та проваджень проти 2500 кримінальних справ та проваджень протягом першого півріччя 2020 року, тобто спостерігається зменшення надходження кримінальних справ та проваджень на 9,6%.

11009 клопотань/скарг/заяв під час досудового розслідування проти 11313 протягом першого півріччя 2020 року, тобто спостерігається зменшення надходження клопотань, скарг, заяв заявлених під час досудового розслідування на 2,6 %.

Кримінальні провадження (КПК 1960 р. та КПК 2012 р.).

№	Найменування суду	Надійшло кримінальних справ та проваджень у I півріччі 2020 р.	Надійшло кримінальних справ та проваджень у I півріччі 2021 р.	Динаміка
1.	Артемівський м/р суд	278	315	Збільшення на 13,3 %
2.	Дзержинський м/суд	205	222	Збільшення на 8,2 %
3.	Димитровський м/суд	137	78	Зменшення на 43 %
4.	Добропільський м/р суд	251	160	Зменшення на 36,2 %
5.	Дружківський м/суд	196	177	Зменшення на 9,6 %
6.	Костянтинівський м/р суд	222	130	Зменшення на 41,4 %
7.	Краматорський м/суд	415	417	Збільшення на 0,48 %
8.	Красноармійський м/р суд	249	228	Зменшення на 8,4 %
9.	Краснолиманський м/суд	149	156	Збільшення на 4,6 %
10.	Новгородівський м/суд	0	52	Збільшення на 100 %
11.	Олександрівський р/суд	61	33	Зменшення на 45,9%
12.	Слов'янський м/р суд	337	292	Зменшення на 13,3%
Усього:		2500	2260	Зменшення на 9,6%

Клопотання, скарги, заяви під час досудового розслідування.

№	Найменування суду	Надійшло клопотань, скарг, заяв під час досудового розслідування у I півріччі 2020 р.	Надійшло клопотань, скарг, заяв під час досудового розслідування у I півріччі 2021 р.	Динаміка
1.	Артемівський м/р суд	1221	1407	Збільшення на 15,2 %
2.	Дзержинський м/суд	661	1050	Збільшення на 58,8 %
3.	Димитровський м/суд	165	229	Збільшення на 38,7 %
4.	Добропільський м/р суд	677	555	Зменшення на 18 %
5.	Дружківський м/суд	487	334	Зменшення на 31,4 %
6.	Костянтинівський м/р суд	886	715	Зменшення на 19,3 %
7.	Краматорський м/суд	4432	4056	Зменшення на 8,4 %
8.	Красноармійський м/р суд	850	928	Збільшення на 9,1 %
9.	Краснолиманський м/суд	486	465	Зменшення на 4,3 %
10.	Новгородівський м/суд	0	11	Збільшення на 100 %
11.	Олександрівський р/суд	129	81	Зменшення на 37,2 %
12.	Слов'янський м/р суд	1319	1178	Зменшення на 10,6 %
Усього:		11313	11009	Зменшення на 2,6 %

Разом з тим, цими судами розглянуто:

2187 кримінальних справ та проваджень проти 2305 кримінальних справ та проваджень протягом першого півріччя 2020 року, що свідчить про зменшення кількості розглянутих кримінальних проваджень на 5,1 %.

10815 матеріалів за клопотаннями/скаргами/заявами під час досудового розслідування проти 10741 протягом I півріччя 2020 року, тобто

спостерігається незначне збільшення кількості розглянутих матеріалів за клопотаннями/скаргами/заявами під час досудового розслідування на 0,6 %.

Кримінальні провадження (КПК 1960 р. та КПК 2012 р.).

№	Найменування суду	Розглянуто кримінальних справ та проваджень у I півріччі 2020 р.	Розглянуто кримінальних справ та проваджень у I півріччі 2021 р.	Динаміка
1.	Артемівський м/р суд	220	278	Збільшення на 26,3 %
2.	Держинський м/суд	241	256	Збільшення на 6,2 %
3.	Димитровський м/суд	140	83	Зменшення на 40,7 %
4.	Добропільський м/р суд	227	126	Зменшення на 44,4 %
5.	Дружківський м/суд	151	144	Зменшення на 4,6 %
6.	Костянтинівський м/р суд	244	145	Зменшення на 40,5 %
7.	Краматорський м/суд	328	366	Збільшення на 11,5 %
8.	Красноармійський м/р суд	223	240	Збільшення на 7,6 %
9.	Краснолиманський м/суд	111	180	Збільшення на 62,1 %
10.	Новгородівський м/суд	0	42	Збільшення на 100 %
11.	Олександрівський р/суд	80	36	Зменшення на 55 %
12.	Слов'янський м/р суд	340	291	Зменшення на 14,4 %
Усього:		2305	2187	Зменшення на 5,1 %

Матеріали за клопотаннями/скаргами/заявами під час досудового розслідування.

№	Найменування суду	Розглянуто клопотань, скарг, заяв під час досудового розслідування у I півріччі 2020 р.	Розглянуто клопотань, скарг, заяв під час досудового розслідування у I півріччі 2021 р.	Динаміка
1.	Артемівський м/р суд	1216	1393	Збільшення на 14,5%
2.	Держинський м/суд	663	1029	Збільшення на 55,2 %
3.	Димитровський м/суд	159	215	Збільшення на 35,2 %
4.	Добропільський м/р суд	636	554	Збільшення на 12,8 %
5.	Дружківський м/суд	461	383	Зменшення на 16,9 %
6.	Костянтинівський м/р суд	869	726	Збільшення на 16,4 %
7.	Краматорський м/суд	3992	3850	Зменшення на 3,5 %
8.	Красноармійський м/р суд	828	935	Збільшення на 12,9 %
9.	Краснолиманський м/суд	485	477	Зменшення на 1,6 %
10.	Новгородівський м/суд	0	11	Збільшення на 100%
11.	Олександрівський р/суд	133	84	Зменшення на 36,8 %
12.	Слов'янський м/р суд	1299	1158	Зменшення на 10,8 %
Усього:		10741	10815	Збільшення на 0,6 %

В свою чергу залишок справ кримінального судочинства складає:

2889 кримінальних справи та провадження проти 3472 кримінальних справ та проваджень у першому півріччі 2020 року, тобто спостерігається зменшення залишку кримінальних справ на 16,8%.

979 матеріалів за клопотаннями/скаргами/заявами під час досудового розслідування проти 1029 на кінець першого півріччя 2020 року, тобто спостерігається зменшення залишку не розглянутих на кінець звітнього періоду матеріалів на 4,8 %.

Кримінальні справи та провадження.

№	Найменування суду	Залишок кримінальних справ та проваджень на кінець I півріччя 2020 р.	Залишок кримінальних справ та проваджень на кінець I півріччя 2021 р.	Динаміка
1.	Артемівський м/р суд	756	716	Зменшення на 5,2 %
2.	Дзержинський м/суд	155	62	Зменшення на 60 %
3.	Димитровський м/суд	109	54	Зменшення на 50,4 %
4.	Добропільський м/р суд	242	251	Збільшення на 3,7 %
5.	Дружківський м/суд	377	322	Зменшення на 14,5 %
6.	Костянтинівський м/р суд	233	188	Зменшення на 19,3 %
7.	Краматорський м/суд	687	724	Збільшення на 5,3 %
8.	Красноармійський м/р суд	379	252	Зменшення на 33,5 %
9.	Краснолиманський м/суд	118	92	Зменшення на 22 %
10.	Новгородівський м/суд	9	17	Збільшення на 88,8 %
11.	Олександрівський р/суд	15	20	Збільшення на 33,3 %
12.	Слов'янський м/р суд	393	191	Зменшення на 51,3 %
Усього:		3472	2889	Зменшення на 16,8 %

Матеріали за клопотаннями/скаргами/заявами під час досудового розслідування.

№	Найменування суду	Залишок нерозглянутих клопотань, скарг, заяв під час досудового розслідування на кінець I півріччя 2020 р.	Залишок нерозглянутих клопотань, скарг, заяв під час досудового розслідування на кінець I півріччя 2021 р.	Динаміка
1.	Артемівський м/р суд	176	204	Збільшення на 15,9 %
2.	Дзержинський м/суд	54	96	Збільшення на 77,7 %
3.	Димитровський м/суд	7	17	Збільшення на 142,8 %
4.	Добропільський м/р суд	45	45	На тому ж рівні
5.	Дружківський м/суд	43	85	Збільшення на 97,6 %
6.	Костянтинівський м/р суд	19	17	Зменшення на 10,5 %
7.	Краматорський м/суд	588	433	Зменшення на 26,3 %

8.	Красноармійський м/р суд	40	50	Збільшення на 25 %
9.	Краснолиманський м/суд	3	7	Збільшення на 133 %
10.	Новгородівський м/суд	0	1	Збільшення на 100 %
11.	Олександрівський р/суд	4	5	Збільшення на 25 %
12.	Слов'янський м/р суд	50	19	Зменшення на 62%
Усього:		1029	979	Зменшення на 4,8%

У першому півріччі 2021 року залишок кримінальних справ та проваджень у порівнянні із аналогічним періодом 2020 року, знизився майже у всіх місцевих судах області, окрім Добропільського міськрайонного суду (суддя-куратор Шигірт Ф.С.), в якому цей показник зріс на 3,7 %, Краматорського міського суду (суддя-куратор Савкова С.В.), в якому цей показник зріс на 5,3 %, Олександрівського районного суду (суддя-куратор Акуленко В.В.) в якому цей показник зріс на 33,3 %, Новгородівського міського суду (суддя-куратор Ковалюмнус Е.Л.) в якому цей показник зріс на 88,8 %.

Загальне зменшення залишку матеріалів на 4,8 % спостерігається у всіх судах Донецької області (північна зона), окрім деяких, в яких навпаки, цей показник зріс, а саме: у Артемівському міськрайонному суді (суддя-куратор Круподеря Д.О.) на 15,9 %, в Держинському міському суді (суддя-куратор Залізник Р.М.) на 77,7 %, Дружківському міському суді (суддя-куратор Залізник Р.М.) на 97,6 %.

Щодо кримінальних справ та проваджень не розглянутих понад 6 місяців і більше.

Загальна кількість не розглянутих кримінальних справ та проваджень у строк понад 6 місяців, станом на 01.07.2021 р. складає усього – 1171 справ та проваджень проти 1358 справ та проваджень за аналогічний період 2020 року, тобто спостерігається значне зменшення залишків нерозглянутих понад 6 місяців справ та проваджень на 13,7 %, з них:

понад 6 місяців до 1 року – 334 справи та провадження (за аналогічний період минулого року – 544 справи та провадження);

понад 1 рік до 2 років – 413 справ та проваджень (за аналогічний період минулого року - 473 справи та провадження);

понад 2 роки - 424 справи та провадження (за аналогічний період минулого року – 341 справа та провадження).

№	Найменування суду	Залишок кримінальних справ та проваджень не розглянутих понад 6 місяців на кінець I півріччя 2020 р.	Залишок кримінальних справ та проваджень не розглянутих понад 6 місяців на кінець I півріччя 2021 р.	Динаміка
1.	Артемівський м/р суд	444	355	Зменшення на 20 %
2.	Дзержинський м/суд	51	12	Зменшення на 76,4 %
3.	Димитровський м/суд	23	19	Зменшення на 17,3 %
4.	Добропільський м/р суд	63	76	Збільшення на 20,6 %
5.	Дружківський м/суд	134	102	Зменшення на 23,8 %
6.	Костянтинівський м/р суд	54	36	Зменшення на 33,3 %
7.	Краматорський м/суд	302	314	Збільшення на 3,9 %
8.	Красноармійський м/р суд	115	128	Збільшення на 11,3 %
9.	Краснолиманський м/суд	23	27	Збільшення на 17,3 %
10.	Новгородівський м/суд	0	1	Збільшення на 100%
11.	Олександрівський р/суд	2	0	Зменшення на 100 %
12.	Слов'янський м/р суд	147	101	Зменшення на 31,2 %
Усього:		1358	1171	Зменшення на 13,7 %

За зведеними даними, отриманими від місцевих судів області, за перше півріччя 2021 року залишок кримінальних справ та проваджень, особи по яких утримуються під вартою і рахуються за судами понад 6 місяців становить 113 справ та проваджень відносно 163 осіб (за аналогічний період минулого року – 140 справ та проваджень відносно 173 осіб), тобто спостерігається зменшення цього показника на 19,2 %.

№	Найменування суду	Залишок кримінальних справ та проваджень, особи по яким утримуються під вартою і рахуються за судами понад 6 місяців на кінець I півріччя 2020 р. (справ/осіб)	Залишок кримінальних справ та проваджень, особи по яким утримуються під вартою і рахуються за судами понад 6 місяців на кінець I півріччя 2021 р. (справ/осіб)	Динаміка
1.	Артемівський м/р суд	40/43	30/47	Зменшення на 25 %
2.	Дзержинський м/суд	10/16	3/7	Зменшення на 70 %
3.	Димитровський м/суд	0/0	2/2	Збільшення на 100 %
4.	Добропільський м/р суд	6/6	11/14	Збільшення на 83,3 %
5.	Дружківський м/суд	13/15	9/9	Зменшення на 30,7 %
6.	Костянтинівський м/р суд	8/16	7/13	Зменшення на 12,5 %
7.	Краматорський м/суд	20/25	25/36	Збільшення на 25 %

8.	Красноармійський м/р суд	11/12	10/11	Зменшення на 9 %
9.	Краснолиманський м/суд	0/0	0/0	На тому ж рівні
10.	Новгородівський м/суд	0/0	1/1	Збільшення на 100 %
11.	Олександрівський р/суд	0/0	0/0	На тому ж рівні
12.	Слов'янський м/р суд	32/40	15/23	Зменшення на 53,1 %
Усього:		140/173	113/163	Зменшення на 19,2 %

Таким чином, найбільша кількість кримінальних справ та проваджень, по яких особи тримаються під вартою, і які рахуються за судом понад 6 місяців і більше, у таких місцевих судах області:

- Артемівський міськрайонний суд (суддя-куратор Круподеря Д.О.) – 30 справ та проваджень щодо 47 осіб;
- Краматорський міський суд (суддя-куратор Савкова С.В.) – 25 справ та проваджень щодо 36 осіб;
- Слов'янський міськрайонний суд (суддя-куратор Стародуб О.Г.) – 15 справ та проваджень щодо 23 осіб;
- Добропільський міськрайонний суд (суддя-куратор Шигірт Ф.С.) – 11 справ та проваджень щодо 14 осіб;
- Красноармійський міськрайонний суд (суддя-куратор Шигірт Ф.С.) - 10 справ та проваджень щодо 11 осіб;

Основними причинами тривалого розгляду справ (проваджень) є: неявка учасників судового розгляду та недоставляння конвоєм обвинувачених, у зв'язку з проведенням Операції Об'єднаних сил (далі ООС) та тривалим етапуванням, а також привід обвинувачених, свідків, неявка потерпілих, захисників; оголошення тривалих перерв у тому числі з поважних причин – у зв'язку з проведенням ООС, знаходження суддів у нарадчих кімнатах, занятістю їх в інших провадженнях; багатотомність та великий об'єм кримінальних справ/проваджень; велика кількість потерпілих та свідків у кримінальних провадженнях; призначення експертиз; перебування суддів на лікарняному та у відпустках; задоволення клопотань учасників провадження про відкладення судового розгляду.

Також на строки розгляду справ має великий вплив надмірне навантаження суддів через неуккомплектованість штату у зв'язку із великою кількістю звільнень суддів у відставку, наявністю у судах області вакантних посад суддів та довготривалим не призначенням суддів, у зв'язку із закінченням строку призначення на посаду судді безстроково за їх заявою.

У процесі надання методичної допомоги з усіма суддями було проведено обговорення питання стосовно оперативності та дотримання розумних строків розгляду кримінальних справ та проваджень, застосування кримінального та кримінального процесуального законодавства по окремим конкретним кримінальним справам та провадженням, що тривалий час не знаходять свого вирішення. Вивченням матеріалів кримінальних справ та проваджень, які знаходяться в провадженні суду більше 6 місяців, встановлено, що процесуальні дії по ним проводяться систематично, проте ухвалення

остаточного рішення у більш короткий час викликає об'єктивні труднощі пов'язані, у тому числі, і з завантаженістю суддів.

За результатами надання у I півріччя 2021 року методичної допомоги судьями апеляційного суду можна зауважити, що взагалі суди дотримуються вимог Конституції, кримінального процесуального законодавства, норм ст. 5 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод. Більшість кримінальних справ та проваджень розглядаються в розумні строки, але збільшення залишку не розглянутих на кінець звітнього періоду кримінальних проваджень та залишку кримінальних справ і проваджень, не розглянутих понад 6 місяців і більш тривалі строки потребує додаткової уваги суддів-кураторів.

**Заступник голови
Донецького апеляційного суду**

А.В. Гапонов